

maatte varsles derom. Den høitærede Indrengsminister har stillet et Underendringsforslag til dette Endringsforslag, hvorefter der skal tilføies efter „Arbeidsgiver“ følgende Sætning: „der ikke har Næringsadkomst som Fabrikant“, og det maa jeg for min Part finde fuldstændig rigtig; thi har han selv betegnet sig at være Fabrikant, maa han naturligvis ogsaa være offentlig Tilsyn undergivet. Tilgælede har den høitærede Indrengsminister stillet et lille Endringsforslag — jeg tager det med med det Samme — der gaar ud paa, at Ordene: „udenfor deres Hjem“ i 7de Linie i § 2 skulle udgaa. Jeg betragter dette offentlig som en Følge af, hvad der er foregaaet i det andet Thing, og som en Alrt Skjedsløsighed, at disse Ord ikke allerede ere komne ud af Lovforslaget. Jeg finder saaledes ingen Grund til at gjøre nogen som helst Modstand enten mod Endrings- eller mod Underendringsforslaget. Endelig foreslaa vi, at de to sidste Linier i § 15 skulle lyde saaledes: „naar det godtgjøres, at saadant ulovligt Arbeide er foregaaet med disses Vidende og Billie“ — det vil sige, at naar det er Tilfældet, skulde det paagældende Værns Forældre ogsaa være ifaldne Bøder. Efter Forslaget, som det foreligger, er det Forældrenes Pligt at bevise, at BARNET HAR arbeidet uden deres Vidende og Billie; efter wort Forslag er det Dvirghedens Pligt at paavise, at det er fket med deres Vidende og Billie, og jeg kan ikke Andet end finde det heldigt, at det netop bliver sat saaledes, at det er Dvirgheden, hvem Beviset paahviler; jeg frygter, at det ellers kunde give Anledning til Demoralisation; Forældrene kunde vilde søge at blive fri for Straffen, og derfor se at finde Grunde og Udflugter til at undgaa Straffen, som dog maasse moralisk taget kunde være mindre holdbare. Det er vistnok ogsaa i Overensstemmelse med den hidtidige Lovgivning paa lignende Omraader, at det er Dvirgheden, hvem Beviset kommer til at paabvise. Derved tror jeg at have begrundet Endringsforslagene. Jeg skal endnu kun tilføie et Par Ord om § 11. Der har nemlig i Udvalget været nogen Meningsforskjel om de Arbeidsinspektører, som der foreslaas, uden at der dog, som det ses, er opstillet noget aparte Forslag f. Ex. om, at Arbeidsinspektørerne skulde udgaa. Jeg for min Part maa ogsaa anse det for aldeles umuligt, at Lovforslaget skulde faae nogen Betydning, dersom Arbeidsinspektørerne skulde udgaa; thi hvorledes vil man tænke sig, at der ellers skulde føres Opfigt med 1,400 Fabrikker eller fabrikmæssige drevene Gaandværk, hvoraf der i Kjøbenhavn er ikke mindre end 400. Skal Politiet føre Tilsynet, vil der sandelig ikke følge nogen Besparselse deraf, saaledes som man maasse kunde tænke sig, idet saa Udgiftem: nok skal komme frem i Form af forøget Kontorholdsgodtgjørelse, eller ogsaa vil der intet Tilsyn blive ført, men det er dog ikke Meningen med Loven. Dertil kommer, at Politimestrene

langt fra altid kunne formodes at have Interesse for denne Sag eller det humane Sind, som der virkelig maa være tilstede overfor Arbeiderne, dersom der skal udrettes noget Gavnligt, og jeg vil sige, at den Beføstning, som de to Arbeidsinspektører ville medføre, er for mig en meget ringe Ting, naar Loven kan udrette noget Godt, ikke at tale om, at vi jo ved Strimantsloven have den fuldeste Magt over disse Inspektører, dersom man ikke skulde vilde beholde dem, hvad jeg dog tror, man maa, dersom Loven overhovedet skal faae nogen Virkning. Jeg skal ikke tale om, at naar det overlodes til Politiet, vilde der blive ført et Tilsyn i den ene Kreds, et andet i en anden Kreds, uden at man fik den tilbørlige Overagt. Jeg tror for mit Vedkommende, at Lovens Virkning for en stor Del vil være afhængig af, hvor heldig Ministeren kan være med at finde Arbeidsinspektører med det rette praktiske Greb og det humane Sind og den Kjerlighed til deres Gjerning, som vil være en Nødvendighed, naar de skulle udrette noget Godt. Jeg ser nok, at det erede Medlem ved Siden af (Søren Jørgensen, Deile Amts 4de Valgkreds) smiler deraf, men jeg kan dog ikke opgive Haabet om, at Ministeren virkelig vil gjøre sig Umage for at finde de rette Folk til at udføre denne Gjerning, naar der skal kunne udrettes noget Godt derved. Jeg vil slutte med at sige, at større Indgreb gjøres der ikke her i den personlige Frihed, end der gjordes, den Gang man fastsatte en Arbeidstid for Fæstegaardmænd og for Fæstehusmændene. Det er altsaa ikke noget Nyt, man gaar ind paa, det ville de Herrer, som have Kjendskab til Lovgivningen om Husmænd og Indrester, ret vel kunne indse, og jeg mener dog, at det Samfund, der beskytter sine Umyndige, staar høiere end det, der lader dem seile deres egen Sp og gaa for Rub og koldt Vand. Ganske vist kan det være, at Loven tilsyneladende ikke vil faae den direkte Virkning, som Somme have ment men indirekte Virkning, tror jeg dog nok den vil faae. Det erede Medlem for Storehøddinge (Scavenius) har stillet nogle Endringsforslag. Jeg skal ikke udtale mig om disse Forslag, før jeg har hørt det erede Medlem selv begrunde dem.

Steenstrup. Der foreligger et Endringsforslag, med Hensyn til hvilket Udvalget ikke er enigt. Paa de to Medlemmers Vegne, som ikke have kunnet gaa med Udvalgets øvrige Medlemmer til denne Endring, skal jeg tillade mig at udtale, at vi finde det noget overdreven sygeligt at ville forbyde Indrengsministeren i enkelte Tilfælde — thi her er jo kun Tale om Undtagelser — at tilstede unge Menneskers Arbeide i Fabrikker om Natten. Vi finde, at dette er at gaa for vidt, at man giver for meget efter for en Nærøst, som er aldeles ubegrundet, naar man gaar ud fra, at unge, velkøbte, dygtige Folk mellem